

Nr 151

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent; given Stockholms slott den 9 april 1958.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

GUSTAF ADOLF

Ingvär Lindell

Propositionens huvudsakliga innehåll

I ärenden, som handlägges av patent- och registreringsverket, utgår vissa avgifter, som är avsedda att täcka statsverkets kostnader för ämbetsverket. Då avgifterna numera visat sig otillräckliga för nämnda ändamål, föreslås i propositionen en höjning av dem. Höjningen beräknas medföra en inkomstökning å omkring 3 000 000 kronor om året.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen
den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent

Härigenom förordnas, att 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 angående patent¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av *etthundra* kronor.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av *tvåhundra* kronor.

5 §.

Finner patentmyndigheten — — — — — förefintlig brist.

Underlåter sökanden att inom föreskriven tid yttra sig i ärendet, skall patentmyndigheten avföra ansökningen; ägande sökanden dock att återuppliva densamma genom att inom fyra månader från utgången av förenämnda tid till patentmyndigheten inkomma med yttrande och en avgift (återupplivningsavgift) av *tjugufem* kronor eller, där ansökningen tidigare återupplivats, *sjuttiofem* kronor.

Underlåter sökanden att inom föreskriven tid yttra sig i ärendet, skall patentmyndigheten avföra ansökningen; ägande sökanden dock att återuppliva densamma genom att inom fyra månader från utgången av förenämnda tid till patentmyndigheten inkomma med yttrande och en avgift (återupplivningsavgift) av *sjuttiofem* kronor eller, där ansökningen tidigare återupplivats, *etthundrafemtio* kronor.

Inkommer sökanden — — — — — ansökningen förfallen.

8 §.

Över beslut av patentmyndigheten å anmälningsavdelning, varigenom patentansökning förklarats förfallen eller avslagits, äge sökanden att vid ta-

Över beslut av patentmyndigheten å anmälningsavdelning, varigenom patentansökning förklarats förfallen eller avslagits, äge sökanden att vid ta-

¹ Senaste lydelse, se beträffande 4 § 3 mom. och 11 § SFS 1953: 103, beträffande 5 § SFS 1951: 181 samt beträffande 8 § SFS 1944: 357.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

lans förlust inom två månader från beslutets dag anföra besvär hos patentmyndighetens besvärsavdelning. Vid besvären foga sökanden en avgift (besvärsavgift) av *sjuttiofem* kronor, vid äventyr, om avgiften icke erlagts före nämnda tids utgång, att besvären icke upptagas till prövning.

Har patentansökning — — — — — av ansökningen.

Patentmyndighetens besvärsavdelning — — — — — meddelar Konungen.

Över besvärsavdelningens — — — — — beslutets dag.

Vad i — — — — — till Konungen.

Beslut, varom — — — — — gjort invändning.

11 §.

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggsopatent, till patentmyndigheten för varje patentår från och med det *fjärde* erläggas en årsavgift, utgörande för det *fjärde* året *femtio* kronor, för det *femte* året *sjuttiofem* kronor, för det *sjätte* året *etthundra* kronor, för det *sjunde* året *etthundratjugofem* kronor, för det *åttonde* året *etthundrafemtio* kronor, för det *nionde* året *etthundrasjuttiofem* kronor, för det *tionde* året *tvåhundra* kronor, för det *elfte* året *tvåhundrafemtio* kronor, för det *tolfte* året *trehundra* kronor, för det *trettonde* året *trehundrafemtio* kronor, för det *fjortonde* året *fyrhundra* kronor, för det *femtonde* året *fyrhundrafemtio* kronor, för det *sextonde* året *femhundra* kronor och för det *sjuttionde* året *femhundrafemtio* kronor.

Avgiften, som — — — — — näst därefter.

Innehaves patent — — — — — ej föras.

Årsavgift må, förhöjd med en femtedel, erläggas inom de tre första månaderna efter utgången av den tid, inom vilken avgiften enligt andra

lans förlust inom två månader från beslutets dag anföra besvär hos patentmyndighetens besvärsavdelning. Vid besvären foga sökanden en avgift (besvärsavgift) av *etthundrafemtio* kronor, vid äventyr, om avgiften icke erlagts före nämnda tids utgång, att besvären icke upptagas till prövning.

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggsopatent, till patentmyndigheten för varje patentår från och med det *femte* erläggas en årsavgift, utgörande för det *femte* året *etthundra* kronor, för det *sjätte* året *etthundrafemtio* kronor, för det *sjunde* året *tvåhundra* kronor, för det *åttonde* året *tvåhundrafemtio* kronor, för det *nionde* året *trehundra* kronor, för det *tionde* året *trehundrafemtio* kronor, för det *elfte* året *fyrhundra* kronor, för det *tolfte* året *fyrhundrafemtio* kronor, för det *trettonde* året *femhundra* kronor, för det *fjortonde* året *femhundrafemtio* kronor, för det *femtonde* året *sexhundrafemtio* kronor, för det *sextonde* året *sjuhundrafemtio* kronor och för det *sjuttionde* året *åttahundrafemtio* kronor.

Årsavgift må, förhöjd med en femtedel, erläggas inom de tre första månaderna efter utgången av den tid, inom vilken avgiften enligt andra

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

stycket eller tredje stycket första punkten skall gäldas, och, förhöjd med ytterligare en femtedel, dock minst tjugofem kronor, inom följande tid av tre månader.

Fullgöres ej — — — — — patentet förfallet.

Patenthavare vare — — — — — beskrivningens offentliggörande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1958. Lagen skall ej äga tillämpning å avgift, som med laga verkan kunnat erläggas efter ikraftträdandet men inbetalats dessförinnan. Nya lagen skall dock städse gälla med avseende å årsavgift för patentår, som börjar efter den 31 augusti 1958. Har årsavgift för fjärde patentåret erlagts före lagens ikraftträdande, ehuru patentåret börjar först därefter, äger patenthavaren på ansökan återbekomma årsavgiften.

Därest med tillämpning av vad i 11 § tredje eller fjärde stycket stadgas rörande anstånd med betalning avgift, som eljest skolat erläggas före lagens ikraftträdande, inbetalas därefter, skall beträffande avgiften äldre lag gälla.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 mars 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, fråga om *höjning av vissa avgifter enligt patentförordningen* samt anför därvid följande.

Patent- och registreringsverket har i skrivelse den 28 oktober 1957 hemställt, att vissa avgifter enligt förordningen den 16 maj 1884 angående patent måtte höjas.

Över patentverkets framställning har efter remiss utlåtanden avgivits av riksräkenskapsverket, statskontoret, statens sakrevision, statens pris- och kartellnämnd, kommerskollegium, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, svenska uppfinnarkontoret, svenska patentombudsforeningen och svenska industriens patentingenjörers förening. Kommerskollegium har tillika överlämnat av kollegiet införskaffade yttranden från rikets samtliga handelskamrar utom två.

Jag anhåller nu att få upptaga denna fråga till behandling.

Gällande bestämmelser m. m.

I de olika ärenden — patentärenden, varumärkes- och mönsterskyddsärenden samt aktiebolagsärenden — som handlägges av patentverket, utgår särskilda avgifter. Dessa har hittills så avvägs, att inkomsterna av avgifterna beräknats skola ungefärligen motsvara kostnaderna för patentverkets verksamhet. Frågan om avgifternas storlek har prövats vid skilda tillfällen under senare år. Sålunda har förslag om vissa avgiftsändringar framlagts dels i proposition nr 71 till 1951 års riksdag (patentärenden samt varumärkes- och mönsterskyddsärenden) och dels i proposition nr 42 till 1953 års riksdag (patentärenden). Vidare har fråga om avgiftshöjning i bolagsärenden varit under Kungl. Maj:ts bedömning år 1957.

Bestämmelser om sådana avgifter varom nu är fråga finns bl. a. i förordningen den 16 maj 1884 angående patent. Förordningen innehåller föreskrif-

ter om fem olika slags avgifter, nämligen ansökningsavgift, utfärdningsavgift, återupplivningsavgift, besvärsavgift och årsavgift.

Enligt 4 § 3 mom. skall vid ansökan om patent av sökanden bifogas en *ansökningsavgift* av 100 kronor. Avgiften skall erläggas innan någon teknisk granskning gjorts av patentmyndigheten, och återbetalas icke, om ansökningsen ej leder till patent.

Utfärdningsavgift, avsedd att täcka kostnaden för patentskrifternas tryckning, skall enligt 7 § tredje stycket av sökanden erläggas med 100 kronor eller, om betalning sker inom viss angiven respittid efter förfalldagen, med ett med 25 kronor förhöjt belopp. Patentmyndigheten äger i särskilda fall medge befrielse från utfärdningsavgift. Vad som erlagts i utfärdningsavgift återbetalas, om patent ej meddelas.

Har sökande vid ansökan om patent brustit i vissa angivna avseenden, skall patentmyndigheten förelägga honom att yttra sig och avhjälpa förefintlig brist. Underlåter sökanden att yttra sig inom föreskriven tid, skall patentmyndigheten avföra ansökningsen. Sökanden äger dock enligt 5 § andra stycket och 6 § andra stycket återuppliva ansökningsen genom att inkomma med yttrande och *återupplivningsavgift* av 25 kronor eller, vid förnyad återupplivning, av 75 kronor.

Har patentmyndigheten å anmälningsavdelning förklarar patentansöknings förfallen eller avslagit sådan ansöknings, äger sökanden att inom viss tid anföra besvär hos myndighetens besvärsavdelning. Vidare äger den som gjort invändning mot patentansöknings, om denna trots invändning bifallits, påkalla besvärsavdelningens prövning av ansökningsen. Vid besvären skall enligt 8 § första och andra styckena fogas *besvärsavgift* av 75 kronor.

Slutligen skall enligt 11 § för meddelat patent, som icke är tilläggsopatent, för varje patentår från och med det fjärde till och med det sjuttonde erläggas *årsavgift*. Denna utgör för fjärde året 50 kronor, femte året 75 kronor, sjätte året 100 kronor, sjunde året 125 kronor, åttonde året 150 kronor, nionde året 175 kronor, tionde året 200 kronor, elfte året 250 kronor, tolfte året 300 kronor, trettonde året 350 kronor, fjortonde året 400 kronor, femtonde året 450 kronor, sextonde året 500 kronor och sjuttonde året 550 kronor. Summan av årsavgifterna blir alltså 3 675 kronor. Årsavgift skall erläggas inom viss tid. Stadgande finnes om respittid av först tre och sedan ytterligare tre månader. Vid betalning under respittiderna skall enligt 11 § fjärde stycket erläggas på visst sätt förhöjda årsavgifter.

Det må anmärkas, att ansökningsavgiften utgått med 100 kronor sedan den 1 juli 1953. Dessförinnan var den sedan den 1 juli 1920 50 kronor. Utfärdnings-, återupplivnings- och besvärsavgifterna har införts vid skilda tillfällen under 1920- och 1930-talen. Av dessa avgifter har utfärdningsavgiften jämkats 1951 och 1953 samt återupplivningsavgiften 1951. Även årsavgifternas storlek har växlat. Sålunda utgjorde summan av årsavgifterna under tiden före den 1 juli 1920 725 kronor, under tiden närmast före den 1 juli 1929 3 000 kronor, under tiden från och med denna dag till och med den 30 juni 1951 2 200 kronor, under tiden från och med den 1 juli 1951 till och

med den 30 juni 1953 3 250 kronor och under tiden därefter på sätt förut angivits 3 675 kronor.

Patentverkets framställning

Inledningsvis berör patentverket den förut antydda principen att avgifterna i de av patentverket handlagda ärendena bör avpassas på sådant sätt, att statsverkets inkomster av avgifterna ungefär motsvarar dess kostnader för ämbetsverket. Denna princip har, konstaterar patentverket, vid upprepade tillfällen fastslagits av statsmakterna, senast vid de 1951 och 1953 vidtagna ändringarna av vissa hithörande avgifter. Vid sådant förhållande har patentverket ansett sig böra utgå från att principen alltjämt skall tillämpas, även om riktigheten av densamma torde vara föremål för delade meningar.

Patentverket upptar härefter frågan om kostnaderna för verksamheten och huru dessa förhåller sig till inkomsterna samt erinrar därvid till en början om det ekonomiska resultatet av ämbetsverksamheten under tidigare år. Fram till utgången av budgetåret 1934/35 hade patentverket en specialbudget. Inkomsterna inflöt till en särskild fond, ur vilken samtliga utgifter för verksamheten bestreds. Då fonden upplöstes, förelåg en behållning av cirka 3 200 000 kronor, som tillfördes den allmänna budgeten. Efter specialbudgetens avskaffande har avgifterna ingått som en inkomstpost under »Uppbörd i statens verksamhet». Utgifterna bestrides huvudsakligen från anslagsposter, som anvisats till ämbetsverket, främst avlönings- och omkostnadsanslag. Enligt patentverkets beräkningar har inkomsterna av avgifter under 20-årsperioden 1935—1955 överstigit utgifterna med omkring 4 400 000 kronor. Av de 20 budgetåren under denna period kan sex sägas ha visat underskott. Det sammanlagda överskottet vid ingången av budgetåret 1955/56 var alltså ungefär 7 600 000 kronor. Mot detta belopp bör dock enligt hittills tillämpade grundsatser ställas beräknade kostnader för den av statsmakterna år 1957 beslutade tillbyggnaden av ämbetshuset, vilka kostnader uppskattats till 2 400 000 kronor.

Till belysning av det aktuella ekonomiska läget och de närmaste framtidsutsikterna anger patentverket, att verksamheten — efter att under budgetåret 1955/56 ha lämnat ett visst överskott — under budgetåret 1956/57 uppvisat ett underskott på 335 000 kronor samt att för budgetåren 1957/58 och 1958/59 underskott beräknas uppkomma på respektive 1 530 000 och 2 370 000 kronor. Underskott av ifrågavarande storleksordning betyder enligt patentverkets uppfattning att man redan nu måste överväga frågan om avgiftshöjning. Läget är dock i detta avseende olikartat för de olika slagen av avgifter.

En fördelning av inkomster och utgifter på de tre huvudslag av ärenden, som patentverket handlägger, nämligen patentärenden, varumärkesärenden, varunder innefattas även mönsterskyddsärenden, samt aktiebolagsärenden, visar att man i fråga om sistnämnda ärenden — vari avgifterna höjts med verkan från den 1 juli 1957 — kan räkna med ett visst överskott under budgetåren 1957/58 och 1958/59. En ytterligare höjning av avgifterna i des-

sa ärenden är därför ej aktuell. Beträffande varumärkesärendena kan däremot befaras att underskott uppkommer under de närmaste budgetåren. Emellertid beräknas underskotten bli relativt ringa och patentverket anser det vid sådant förhållande icke vara anledning att nu ifrågasätta höjning av varumärkesavgifterna, detta så mycket mindre som varumärkesutredningens betänkande med förslag till ny varumärkeslagstiftning är att vänta inom kort och där kommer att förordas ett nytt avgiftssystem. Vad åter angår patentärendena, vilka normalt svarar för cirka $\frac{3}{4}$ av patentverkets samlade inkomster och utgifter, visar den gjorda uppdelningen ett underskott, som för budgetåret 1956/57 uppgått till över 500 000 kronor, för budgetåret 1957/58 beräknats till nära 1 600 000 kronor och för budgetåret 1958/59 beräknats till mer än 2 400 000 kronor. I detta läge, uttalar patentverket, synes det vara anledning att vidtaga avgiftshöjning, om man ej på annat sätt kan komma till rätta med underskottet.

Patentverket har beräknat, att vid oförändrade avgiftssatser inkomsterna av patentavgifter de närmaste åren kommer att stiga med cirka 100 000 kronor om året. Stegringen beror på att antalet bestående patent alltjämt sakta ökas, varigenom årsavgiftsbeloppet kan väntas stiga. Antalet patentansökningar har de senaste åren varit ungefär oförändrat omkring 12 000 årligen och antalet kungjorda ansökningar och beviljade patent har de senaste åren något sjunkit. Om denna utveckling skulle fortgå, måste den motverka den nyss berörda tendensen till stegrade patentinkomster. Enligt patentverket torde därför vid oförändrade avgiftssatser icke kunna påräknas högre inkomster för budgetåret 1958/59 än cirka 6 000 000 kronor. Vad angår utgifterna för samma budgetår — beräknade till 8 430 000 kronor mot 7 490 000 kronor för budgetåret 1957/58 — är den obetingat största posten avlöningar, vartill även hänföres pensioner, beräknade till 25 procent av avlöningsbeloppet, och därefter kommer utgifter för patentpublicering. Övriga utgiftsposter är av förhållandevis liten betydelse. Avlöningskostnaderna har beräknats till cirka 6 000 000 kronor, varmed följer omkring 1 500 000 kronor för pensioner. Beräkningen har skett med utgångspunkt från att de i patentverkets petitaskrivelse hösten 1957 framställda yrkandena om upprustning av verkets organisation för handläggning av patentärenden vinner bifall. Där framförda förslag om nya tjänster m. m. täcker emellertid endast en mindre del av den uppkomna kostnadsökningen. Återstoden är av automatisk natur. Även med bibehållande av nuvarande personalstat torde underskottet 1958/59 för patentärenden kunna uppskattas till närmare 2 000 000 kronor. Med hänsyn till den fortskridande ökningen av arbetsbördan ställer det sig enligt patentverket svårt att komma fram till några besparingar på avlöningskontot. Statens organisationsnämnd, som de senaste åren verkställt organisationsundersökningar inom verket, har visserligen ifrågasatt en del åtgärder i syfte att minska eller effektivisera arbetet, varvid nämnden dock framhållit, att vad man i bästa fall kan vinna med dessa åtgärder endast är en begränsning i den eljest erforderliga framtida personalökningen. Detta gäller enligt patentverkets mening i stort sett

även om verkningarna av det samarbete på längre sikt, som för närvarande undersökes på det nordiska och europeiska planet. Organisationsnämnden har även ägnat uppmärksamhet åt frågan om patentpubliceringen och framlagt förslag till en omläggning av hela publiceringsförfarandet, varigenom enligt nämndens åsikt större delen av de nuvarande kostnaderna skulle bortfalla. Patentverket har i yttrande över förslaget uttalat kritik mot nämndens beräkningar rörande den besparing som kan påräknas men förklarat att det icke är osannolikt, att viss besparing skall kunna uppnås. Organisationsnämndens förslag, vilka är i behov av ytterligare bearbetning, är för närvarande föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

Med hänsyn till det anförda anser patentverket ofrånkomligt att föreslå höjning av patentavgifterna, varvid man dock synes kunna nöja sig med höjningar, som kan beräknas inbringa omkring 2 000 000 kronor årligen. Eftersom patentavgifterna, om höjning ej sker, beräknas inbringa omkring 6 000 000 kronor, blir det alltså fråga om en höjning med i genomsnitt en tredjedel.

För bedömning av frågan hur höjningarna bör fördelas på de olika slagen av patentavgifter anger patentverket till en början, att under budgetåret 1956/57 influtit i ansökningsavgifter 1 100 000 kronor, i utfärdningsavgifter 440 000 kronor, i återupplivningsavgifter 25 000 kronor, i besväravgifter 15 000 kronor och i årsavgifter 4 220 000 kronor.

Beträffande storleken av ansökningsavgiften framhåller patentverket, att grundtanken i det nuvarande avgiftssystemet är att man genom årsavgifterna skall låta de ansökningar, som leder till patent, betala större delen av kostnaderna för verkets granskning. Å andra sidan bör ansökningsavgiften vara så hög, att den utgör en viss spärr mot ett ohämmat patentsökande. Det bör också tillses, att ansökningsavgiften ej sättes lägre än att också de sökande, vilkas ansökningar ej leder till patent, får betala åtminstone en rimlig del av den kostnad, som ansökningens granskning vållar patentverket. Från dessa utgångspunkter finner patentverket skäligt, att ansökningsavgiften höjes från 100 till 150 kronor. Detta skulle vid i övrigt oförändrade förhållanden medföra, att inkomsterna av denna avgift skulle stiga med 550 000 kronor till 1 650 000 kronor. Ehuru den 1953 genomförda höjningen ej synes ha medfört någon minskning i ansökningsantalet, torde dock försiktigheten bjuda att man ej räknar med högre inkomst än sammanlagt 1 600 000 kronor, om höjningen genomföres.

I anslutning till förslaget om höjning av ansökningsavgiften understryker patentverket angelägenheten av att höjningen icke kommer att på ett oskäligt sätt försvåra för mindre bemedlade uppfinnare att söka patent. Önskemålet att hjälpa sådana uppfinnare är dock redan beaktat. Svenska uppfinnarkontoret åtnjuter nämligen statsanslag, som bl. a. är avsett att bereda möjlighet att i ömmande fall hjälpa uppfinnaren med ansökningsavgift för värdefull uppfinning. Om en höjning av ansökningsavgiften skulle medföra behov att öka statsanslaget till uppfinnarkontoret, bör enligt

patentverkets mening en sådan förstärkning ske. Det torde i så fall ej komma att röra sig om något större belopp.

Vad härefter angår utfärdningsavgiften anför patentverket, att i utfärdningsavgifter för närvarande inflyter cirka 440 000 kronor, medan kostnaden för patentpubliceringen uppgår till 670 000 kronor årligen. Med hänsyn härtill kunde det te sig naturligt att föreslå höjning av denna avgift från nuvarande 100 kronor till 150 kronor, varigenom täckning torde nås för de faktiska kostnaderna. Emellertid anser patentverket övervägande skäl tala för att frågan om en höjning av utfärdningsavgiften får anstå till dess det av statens organisationsnämnd aktualiserade spørsmålet om publiceringsverksamhetens framtida utformning erhållit sin slutliga lösning.

I fråga om återupplivningsavgiften erinrar patentverket till en början om att möjligheten till återupplivning infördes 1931 i samband med den då genomförda regeln, att ansökning automatiskt avföres, om sökanden ej besvarar verkets föreläggande inom stadgad tid. På detta sätt avgöres för närvarande drygt hälften av hela antalet patentärenden. Denna metod är mycket arbetsbesparande i jämförelse med tidigare system, enligt vilket även ett ärende där sökanden underlåtit att besvara föreläggande måste materiellt prövas. Om möjlighet till återupplivning ej funnes, skulle sökande och deras ombud i många fall ej våga låta ärendena gå till avförande utan genom formella svaromål framtinga en materiell prövning och ett beslut, som kunde överklagas. Återupplivningsavgiften har sedan 1931 stått oförändrad vid 25 kronor med den enda ändringen att avgiften vid förnyad återupplivning 1951 höjdes till 75 kronor. Den vanliga återupplivningsavgiften har i dagens läge ej samma karaktär av en viss hållhake mot återupplivning i oträngt mål som 1931. Det har också visat sig, att antalet återupplivningar stigit under senare år. Ett stort antal återupplivningar verkar tyngande på verkets arbete, och det förefaller som om institutet med återupplivning i viss utsträckning utnyttjas blott för att få ett extra anstånd. Goda skäl talar därför för en höjning av avgiften, men denna får å andra sidan ej göras så stor, att de sökande avskräckes från att låta ärendena gå till avförande i den utsträckning som är önskvärd ur arbetsbesparingssynpunkt. Vid denna avvägning har patentverket stannat vid att föreslå, att den vanliga återupplivningsavgiften höjes från 25 till 75 kronor, varigenom den liksom vid återupplivningsinstitutets tillkomst 1931 skulle bli hälften av patentansökningsavgiften. Avgiften vid förnyad återupplivning föreslås höjd från 75 till 150 kronor. Vid genomförandet av patentverkets förslag kan förväntas viss minskning av antalet återupplivningar. Avgiftsbeloppet beräknas stiga till 50 000—60 000 kronor.

Även beträffande besvärsavgiften förordar patentverket en höjning. Sökandens besvärsavgift är oförändrat 75 kronor sedan besvärsavdelningens tillkomst 1931. Till en början gällde, att alla invändningsärenden automatiskt underställdes besvärsavdelningens prövning. För att minska belastningen av sådana ärenden beslöts 1944, att den invändare som önskade dylik prövning skulle ha att särskilt påkalla densamma, varvid samma avgift

skulle utgå som vid sökandens besvär. Om besvärsvavgiften skall återföras till det reella penningvärde den hade vid besvärsvavgiftens tillkomst, bör enligt patentverket en mycket avsevärd höjning ske. För en höjning talar också, att besvärsvavgiften rimligen bör vara avsevärt högre än återupplivningsavgiften, som nu föreslås höjd till 75 kronor. I annat fall kan sistnämnda höjning komma att leda till viss ökad belastning av besvärsvavgiften. Av de anförda skälen föreslår patentverket höjning av sökandens besvärsvavgift till 150 kronor. Önskemålet att vinna inkomstökning kan här knappast åberopas, då vad som inflyter i besvärsvavgifter ändock blir ett förhållandevis ringa belopp. Patentverket väntar ej heller, att höjningen skall leda till nedgång av antalet besvär. De ärenden som drages inför besvärsvavgiften torde i allmänhet gälla uppfinningar av sådant värde, att avgiftens storlek är av underordnad betydelse. Förhållandet torde vara detsamma i de relativt fåtaliga påkallningsfallen och patentverket anser därför övervägande skäl tala för att även i fortsättningen vad som stadgas om besvärsvavgift får gälla den s. k. påkallningsavgiften. Den föreslagna avgiftshöjningen torde medföra en inkomststegring från 15 000 till 30 000 kronor.

I förevarande sammanhang ifrågasätter patentverket huruvida icke möjlighet bör beredas en mindre bemedlad uppfinnare att — i likhet med vad som redan nu gäller i fråga om utfärdningsavgift — vinna befrielse från besvärsvavgift. Emellertid ger hittillsvarande erfarenhet vid handen, att något praktiskt behov härav ej finnes. Patentverket anser därför ej tillräckliga skäl föreligga att införa regler om sådan befrielse i patentförordningen. Skulle uppfinnarkontoret i något fall anse det finnas anledning att bistå en mindre bemedlad uppfinnare med besvärsvavgift, bör det kunna ske med utnyttjande av det tidigare berörda statsanslaget. Enligt patentverkets mening torde det också kunna övervägas att möjliggöra återbetalning av besvärsvavgift till sökanden i vissa fall. En regel härom i alla fall, där anmälningens beslut ändrats, skulle dock icke vara skälig. Sådan ändring beror i många fall på att sökanden i besvärsvavgiften inskränkt sina anspråk på ett sätt, som om det skett i anmälningens avdelningen kunnat leda till att hans ansökning bifallits. Det förekommer också att sökandens ändrade anspråk leder till beslut om återförvisning till anmälningens avdelningen för att få till stånd förnyad nyhetsgranskning, utan att besvärsvavgiften därmed tagit ställning till om ansökningen förtjänar bifallas. Om en regel om återbetalning å andra sidan inskränktes till sådana fall, där sökanden vidhåller tidigare anspråk och anmälningens avdelningens beslut upphäves, finge regeln ganska ringa räckvidd. Och om regeln finge den utformningen, att det lämnades åt besvärsvavgiften att efter omständigheterna besluta om återbetalning, kunde följden bli en ganska besvärlig och ömtålig bedömning. Patentverket har därför stannat vid att ej föreslå någon regel om återbetalning av besvärsvavgift.

Vad slutligen angår årsavgifterna anser patentverket, att man bör behålla den år 1953 genomförda uppbyggnaden med kontinuerligt stigande avgifter för varje patentår från och med det fjärde samt förhöja samtliga avgif-

ter med i genomsnitt en tredjedel. I och för sig hade det enligt patentverket varit önskvärt att utsträcka avgiftsfriheten till det fjärde patentåret, särskilt med hänsyn till att medelbehandlingstiden för beviljade patent stigit till omkring fyra år. Detta skulle dock ha betytt ett så stort inkomstbortfall, att patentverket icke i nuvarande läge anser sig kunna tillråda en sådan åtgärd. I enlighet med det anförda föreslår patentverket, att årsavgiften bestämmas för fjärde året till 75 kronor, för femte året till 100 kronor, för sjätte året till 125 kronor, för sjunde året till 150 kronor, för åttonde året till 200 kronor, för nionde året till 250 kronor, för tionde året till 300 kronor, för elfte året till 350 kronor, för tolfte året till 400 kronor, för trettonde året till 450 kronor, för fjortonde året till 500 kronor, för femtonde året till 600 kronor, för sextonde året till 700 kronor, och för sjuttonde året till 800 kronor. Summan av årsavgifterna blir sålunda 5 000 kronor i stället för nuvarande 3 675 kronor. Patentverket har uppskattat den inkomstökning, som förslaget om höjning av årsavgifterna skulle medföra, till omkring 1 500 000 kronor. Uppskattningen bygger på antagandet, att de föreslagna avgiftshöjningarna ej kommer att påverka antalet erlagda avgifter. Därvid har patentverket beaktat, att det ej kunnat förmärkas att de 1951 och 1953 vidtagna avgiftshöjningarna haft någon sådan verkan.

Patentverket anför sammanfattningsvis, att de föreslagna avgiftshöjningarna kan beräknas medföra, att under budgetåret 1958/59 omkring 1 600 000 kronor kommer att inflyta i ansökningsavgifter, drygt 500 000 kronor i utfärdnings-, återupplivnings- och besväravgifter samt ungefär 5 900 000 kronor i årsavgifter. Sammanlagda beloppet för patentavgifter skulle sålunda bli 8 000 000 kronor eller 2 000 000 kronor mer än vad som beräknats vid oförändrade avgiftssatser.

Enligt patentverket bör de föreslagna avgiftshöjningarna träda i kraft den 1 juli 1958. I fråga om erforderliga övergångsbestämmelser föreslår patentverket, att dessa avfattas i enlighet med vad som skedde vid de år 1953 vidtagna höjningarna av patentavgifterna. Sålunda bör gälla, att äldre bestämmelser i princip tillämpas på avgift som med laga verkan kunnat erläggas efter ikraftträdandet men inbetalats dessförinnan. Likaså bör till förhindrande av att årsavgifter betalas långt i förväg enligt hittills gällande lägre taxa stadgas undantag från nämnda regel, innebärande att nya lagen alltid skall gälla med avseende å årsavgift för patentår, som börjar efter den 31 augusti 1958.

I särskilt yttrande har byråchefen vid patentverket H. Khennet förklarat sig icke kunna biträda patentverkets förslag i vad det avser besväravgiften. Enligt byråchefen Khennets mening hade patentverket bort föreslå viss differentiering mellan å ena sidan sökandens besväravgift och å andra sidan den s. k. påkallningsavgiften. Härom anføres till en början följande:

Beviljandet av patent innebär ett tillskapande av ett tidigare ej existerande förmögenhetsobjekt. Även om det med all rätt kan göras gällande, att erhållandet av detta nya förmögenhetsobjekt är en uppgiften eller dennes

rättsinnehavare tillkommande rättighet, så innebär dock den nyskapade förmögenheten normalt en så stor vinst för patenthavaren, att det måste betraktas såsom helt berättigat att han till fullo får ersätta samhället (patentmyndigheten) för de med arbetet att utreda förutsättningarna för denna rättighet förbundna kostnaderna. I princip vore det enligt min mening riktigtast, om denna ersättning erlades i form av en ansökningsavgift, som vore satt så högt, att inkomsterna av densamma helt försloge till att ersätta kostnaderna för granskningsarbetet. Då emellertid av naturliga skäl värdet av en uppfinning vid den tidpunkt, då en patentansökning på densamma bör ingivas, näppeligen kan med någon säkerhet bedömas, skulle sannolikt ett sådant system i stor utsträckning avhålla många, särskilt mindre bemedlade uppfinnare från att söka patent. På grund härav får det anses ändamålsenligt att kostnaderna för patentväsendet till största delen bäras av innehavarna av redan beviljade patent. Dessa synpunkter gälla även om sökandens kostnader för prövning av besvär över avslagsbeslut.

Beträffande invändares kostnader för förhindrande av att patent beviljas eller beviljas med alltför stor omfattning ställer det sig emellertid enligt byråchefen Khennets mening i princip helt annorlunda. Det måste nämligen beaktas, att varje patent, även när det är med all rätt beviljat, utgör ett nytillkommet hinder för den fria rörligheten på det industriella området. När en invändare motsätter sig beviljandet av en viss patentansökning handlar han sålunda icke för att åt sig tillskapa ett nytt, tidigare icke existerande förmögenhetsobjekt utan för att skydda sig och andra från ett intrång på ett tidigare till hans och andras fria förfogande stående område. En sådan strid för en redan bestående rättighet bör i princip vara kostnadsfri. Det står i full överensstämmelse härmed, att ingen avgift påfordras för rätten att framställa invändning i anmälningsavdelning. Konsekvensen borde närmast vara, att någon dylik avgift ej heller skulle behöva erläggas för rättigheten att påkalla besvärssavdelningens prövning av ärende, som anmälningsavdelning godkänt trots invändning. Å andra sidan måste beaktas att invändningen kan vara obefogad, vilket innebär att beviljandet av ett så långt utredningen utvisar rättmätigt patent fördröjes till förfång för sökanden. Med hänsyn härtill och till det angelägna i att förhindra allt för stor belastning på besvärssavdelningen kan det enligt byråchefen Khennet vara befogat att även av invändare kräva nedsättande av en viss avgift, vilken dock i analogi med stadgandet i 54 kap. 17 § rättegångsbalken bör kallas fullföljdsavgift och som bör återfås, därest invändningen leder till avslag eller inskränkning av ansökningen.

Byråchefen Khennet anser, att patentverket bort föreslå sådan ändrad lydelse av 8 § andra stycket patentförordningen, att de anförda synpunkterna bleve tillgodosedda.

Remissyttrandena

Av remissinstanserna har *riksräkenskapsverket*, *statskontoret*, *statens sakrevision*, *statens pris- och kartellnämnd*, *kommerskollegium*, *Skånes handelskammare*, *Östergötlands och Södermanlands handelskammare*, *Norr-*

bottens och Västerbottens läns handelskammare samt *svenska patentombudsföreningen* tillstyrkt, att höjning genomföres av avgifterna i de av patentverket handlagda ärendena. Därvid har de tre förstnämnda remissmyndigheterna förordat, att avgifterna höjes utöver vad patentverket föreslagit.

Flertalet av övriga remissinstanser har avstyrkt, att avgiftshöjning för närvarande vidtages.

Vad till en början angår principfrågan om den grund efter vilken avgifterna bör bestämmas har olika meningar framkommit. Sålunda anför *riksräkenskapsverket*, att den hittills tillämpade principen att kostnaderna för patentverket bör täckas av avgifterna i de av verket handlagda ärendena bör gälla även framdeles. Även *kommerskollegium*, *Skånes handelskammare*, *Gotlands handelskammare*, *handelskammaren för Örebro och Västmanlands län*, *Norrbottnens och Västerbottens läns handelskammare*, *Sveriges industriförbund* och *Sveriges grossistförbund* uttalar sin anslutning till principen. Sveriges industriförbund framhåller emellertid, att för framtiden bör självfinansieringsprincipen enligt förbundets mening taga sig uttryck däri, att en specialbudget upprättas för patentverkets inkomster och utgifter.

Å andra sidan har från ett flertal håll riktats kritik mot principen. *Svenska industriens patentingenjörers förening* uttalar, att enligt föreningens uppfattning måste i dagens läge krävas, att den i tillämpningen numera helt ensidiga balanseringsprincipen utan ytterligare dröjsmål upphäves eller att alternativt patentverkets tidigare specialbudget med tillhörande särskilda fond återinföres. *Handelskammaren i Göteborg* ifrågasätter huruvida principen med utgångspunkt från patentinstitutets syfte och verkningar kan anses helt självklar. Patentinstitutet torde väl närmast ha till syfte att främja uppfinningar och tekniskt framåtskridande genom att åt uppfinnaren bereda vissa möjligheter att under en begränsad tid utan konkurrens fullborda och ekonomiskt utnyttja en uppfinning. Genom publicitetsförfarandet i samband med patenteringen blir uppfinningen känd, och vid patenttidens slut kan sålunda ett mera allmänt utnyttjande komma till stånd. Det ligger i det allmännas intresse att på detta sätt sporra den tekniska utvecklingen, och de fördelar, som patenträtten bereder uppfinnaren, medför i det långa loppet också fördelar för samhället. Även den praktiska tillämpningen av principen kan vara ägnad att inge en viss tvekan med hänsyn till att avgifterna icke står i direkt samband med den kostnad och det arbete respektive ärende orsakar. Liknande uttalanden göres av *Stockholms handelskammare*, *handelskammaren i Gävle* och *svenska uppfinnarkontoret*. Enligt uppfinnarkontorets mening är tiden mogen för en översyn av grunderna för avgiftssättningen. Frågan härom synes lämpligen böra tagas upp i anknytning till den pågående utredningen om gemensam nordisk patentlagstiftning. Därvid bör även beaktas de ändrade synpunkter på patentavgifterna, som kan föranledas av utredningen om ett eventuellt införande av ett nyttighetsmönsterskydd.

I åtskilliga remissyttranden framföres den mening, att med hänsyn till det beräknade överskottet på 7 600 000 kronor från patentverkets verksamhet under tidigare år anledning saknas att nu genomföra avgiftshöjning eller i varje fall höjning av den storlek att de beräknade kostnadsökningarna till fullo täckes genom inflytande avgifter. Uttalanden i denna riktning göres av *Stockholms handelskammare, Gotlands handelskammare, handelskammaren för Örebro och Västmanlands län, Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare, Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, svenska uppfinnarkontoret och svenska industriens patentingenjörers förening.*

Från en del håll har anförts även andra skäl mot att höjning av avgifterna nu företages. Sålunda förordar *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation*, att hela avgiftssystemet blir föremål för en översyn och att frågan om avgiftshöjning får anstå i avbidan härpå. *Stockholms handelskammare* uttalar, att under alla omständigheter bör, innan den ifrågasatta höjningen av patentavgifterna genomföres, närmare undersökas huruvida patentverkets verksamhet är ordnad på ett ändamålsenligt sätt och om avgifterna står i rimlig proportion till de tjänster verket erbjuder den patentsökande. Liknande synpunkter framföres av *handelskammaren i Göteborg* samt *handelskammaren i Örebro och Västmanlands län.*

I fråga om beräkningen av skillnaden mellan patentverkets kostnader och de genom avgifterna inflytande inkomsterna har några av remissinstanserna framfört erinringar mot patentverkets förslag.

Vad först angår kostnaderna framhåller *statens sakrevision*, att kostnaderna för underhåll av patentverkets fastighet samt kapitalkostnaderna i form av avskrivningar och räntor för såväl fastigheten som för verkets utrustning måste beaktas i högre grad än vad som gjorts i patentverkets beräkningar, därest kravet på kostnadstäckning skall bli tillgodosett. Fastighetskostnaderna har av patentverket upptagits endast med belopp för reparationer och underhåll, för budgetåret 1958/59 uppskattat till 40 000 kronor. Enligt de grundsatser som tillämpas av sakrevisionen bör fastighetskostnaderna innefatta även kapitalkostnader och — med utgångspunkt från byggnadens återanskaffningsvärde och tomtens ungefärliga värde — för budgetåret 1958/59 upptagas med cirka 400 000 kronor, vilket innebär en höjning med omkring 360 000 kronor i förhållande till patentverkets förslag. Ej heller har patentverket beräknat kapitalkostnader för utrustning utan endast tagit upp ett visst belopp för förnyelse av inventarier och inredning. Enligt sakrevisionen bör bland patentverkets kostnader upptagas en post, beräknad till 71 000 kronor, för avskrivning och förräntning av det i utrustning nedlagda kapitalet. Samtidigt bör omkostnadsposten minskas med 30 000 kronor, motsvarande förutnämnda utgifter för förnyelse. Nettoökningen blir således 41 000 kronor. Härutöver framhåller sakrevisionen,

att det med hänsyn till erfarenheterna från senare år är tydligt, att om avgifterna grundas på en beräkning av kostnaderna enligt förhållandena vid tiden för avgifternas fastställande underskott måste uppstå redan efter mycket kort tid. Om man vill säkerställa kostnadstäckning, är det därför nödvändigt att så avväga avgifterna, att de i genomsnitt ger täckning under ett antal år efter fastställandet. Sakrevisionen anser att den härför erforderliga marginalen icke bör sättas lägre än till 10 procent av de beräknade kostnaderna. Med hänsyn till det anförda har sakrevisionen — under förutsättning att patentverkets anslagsäskanden för budgetåret 1958/59 vinner helt bifall — funnit patentverkets kostnader för samma budgetår bära upptagas till cirka 12 400 000 kronor.

Även *riksräkenskapsverket*, *statskontoret* samt *statens pris- och kartellnämnd* anmärker på patentverkets beräkning av fastighetskostnaderna och förordar under åberopande av olika beräkningsgrunder höjningar på 200 000 — 500 000 kronor. Enligt statskontoret bör vidare, med hänsyn till resultatet av 1954 års posträkning och senare inträdd portoökning, kostnaden för brevporto — av patentverket beräknad till 25 000 kronor för budgetåret 1958/59 — uppräknas med 32 000 kronor.

Svenska industriens patentingenjörers förening anför betänkligheter mot patentverkets beräkning av pensionskostnaderna och ifrågasätter, huruvida den höga pensionsavsättningen — 25 procent av lönekostnaderna — kan anses motiverad.

Norrbottnens och Västerbottnens läns handelskammare ifrågasätter, huruvida icke ytterligare besparingar skulle kunna uppnås på utgiftssidan. Med hänsyn till att den största utgiftsposten är avlöningar, måste besparingar främst vinnas genom förenklingar i arbetsrutinen, så att antalet befattningshavare kan nedbringas utan att arbetskapaciteten nedgår. Liknande synpunkter anlägges av *Skånes handelskammare* samt *Smålands och Blekinge handelskammare*.

Mot patentverkets beräkning av inkomsterna har i stort sett någon erinran icke framställts. I fråga om inkomsterna av patentavgifter föreslår dock *statens sakrevision* en viss modifikation. En jämförelse mellan det årsavgiftsbetalande patentbeståndets sammansättning år 1950 och det beräknade läget budgetåret 1958/59 visar enligt sakrevisionen, att genomsnittsantalet årsavgifter för de under efterkrigstiden beviljade patenten ligger högre än för dem som beviljats före och under andra världskriget. Denna tendens kan väntas bestå. Även om årsavgifternas totalsumma kan komma att påverkas i motsatt riktning av exempelvis en mera markerad nedgång i antalet avgjorda ärenden per år, torde man vara berättigad antaga, att årsavgifterna redan 1958/59 kommer att ge cirka 200 000 kronor mer än patentverket beräknat.

Patentverkets förslag att låta avgiftshöjningarna avse endast avgifterna i patentärenden har på det hela taget icke föranlett någon invändning. *Statens sakrevision* framhåller emellertid, att

med utgångspunkt från sakrevisionens beräkning av patentverkets utgifter kostnadstäckningen för den del av verksamheten som avser varumärken är klart otillfredsställande, och beträffande bolagsavgifterna konstaterar sakrevisionen, att dessa beräkningsmässigt synes i huvudsak täcka motsvarande kostnader men att en avgiftshöjning snart kan bli aktuell även här. *Svenska industriens patentingenjörers förening* ifrågasätter, huruvida icke patentverkets samlade avgiftsinkomster principiellt bör deltaga vid täckandet av eventuellt underskott på någon verksamhetsgren. Även om balans för närvarande skulle föreligga mellan inkomster och utgifter beträffande bolags- och varumärkesärendena, kan det ej anses obilligt att, om bolags- och varumärkesavdelningarna genom rimliga avgiftshöjningar kan bringas att lämna någon vinst, denna utnyttjas för reducering av de eljest erforderliga avgiftshöjningarna inom patentavdelningen.

Patentverkets beräkning av den för patentärenden erforderliga avgiftshöjningens storlek godtages ej av *statens sakrevision, riksräkenskapsverket* och *statskontoret*.

Sålunda konstaterar *statens sakrevision*, att med beaktande av de av sakrevisionen tillämpade riktlinjerna för kostnadernas beräkning patentverkets organisation för handläggning av patentärenden icke kan beräknas medföra lägre kostnad än 8,54 miljoner kronor, även om den nuvarande organisationen bibehålles helt oförändrad. De av patentverket föreslagna avgiftshöjningarna har beräknats medföra en inkomstökning från 6,00 till 8,00 miljoner kronor. Även om sistnämnda siffra höjes till 8,20 miljoner kronor med hänsyn till den fortgående ökningen av antalet årsavgifter, är således patentverkets avgiftsförslag otillräckligt. Att patentverket ansett en inkomstökning med 2,00 miljoner tillräcklig, trots att verket utgått från att dess upprustningsförslag helt bifalles, beror bl. a. på att verket ansett sig kunna vid bedömningen av höjningens storlek jämka den av verket beräknade sammanlagda kostnaden från 8,43 miljoner till 8,00 miljoner kronor. Motiveringen härtill synes ha varit, att statens organisationsnämnd framlagt visst förslag till förbilligande av publikationstrycket. Enligt vad sakrevisionen inhämtat är det icke slutligt klart, att förslaget kan genomföras, och i varje fall kommer genomförandet att dröja. Med hänsyn härtill bör enligt sakrevisionens mening den ifrågavarande eventuella besparingen icke nu få påverka avgiftsfrågans bedömning. Sakrevisionen påpekar vidare, att frågan om den erforderliga avgiftshöjningens storlek är direkt beroende av i vad mån patentverkets upprustningsförslag kommer att genomföras. Med utgångspunkt från att förslaget helt bifalles har sakrevisionen beräknat kostnaderna för patenteringsverksamheten under budgetåret 1958/59, däri inberäknat en säkerhetsmarginal på 10 procent, till 9,63 miljoner kronor. Därvid har i förhållande till budgetåret 1957/58 fastighetskostnaderna uppräknats med hänsyn till att den förutsatta personalökningen anses kräva utvidgning av de nuvarande lokalerna. Vid en beräknad inkomst av 6,20 miljoner kronor skulle sålunda ett underskott uppkomma på 3,4 miljoner kronor, vilket skulle

erfordra en avgiftshöjning på cirka 55 procent för uppnående av full kostnadstäckning. Utgår man å andra sidan från patentverkets beräkning av kostnader och inkomster för budgetåret 1958/59 och för erhållande av jämförbarhet ökar kostnaderna med 10 procent, framkommer ett underskott på 3,25 miljoner kronor. För täckandet av detta underskott skulle beräkningsmässigt fordras en avgiftsökning med cirka 54 procent. Räknar man däremot med en inkomst av 6,20 miljoner kronor, skulle den erforderliga höjningen uppgå till cirka 49 procent.

Statskontoret förordar, under hänvisning till de av statskontoret framställda anmärkningarna mot patentverkets beräkning av kostnaderna för verksamheten, att höjningen av patentavgifterna bör avvägas så att inkomsterna av desamma åtminstone kunde beräknas uppgå till i runt tal 8,7 miljoner kronor, och *riksräkenskapsverket*, som jämväl gjort erinran mot patentverkets kostnadsberäkning, föreslår att årsavgifterna höjes med 50 procent av nu utgående belopp, vilket skulle medföra att sammanlagda beloppet av patentavgifter skulle bli i runt tal 8,7 miljoner kronor.

I åtskilliga remissvar har berörts frågan om avgiftshöjningarnas fördelning på de olika slagen av patentavgifter.

Patentverkets förslag i detta avseende har tillstyrkts av *kommerskollegium*, *Skånes handelskammare*, *Östergötlands och Södermanlands handelskammare*, *Stockholms handelskammare* och *Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare*.

Å andra sidan har från ett flertal remissmyndigheter framställts erinringar mot förslaget.

Vad först angår ansökningsavgiften förordar *statens sakrevision*, att denna avgift höjes från 100 till 200 kronor. Med hänsyn till att det av en patentansökan föranledda arbetet praktiskt taget helt hänför sig till tiden före det slutliga avgörandet av ärendet kan det nämligen enligt sakrevisionens mening vara motiverat, att låta en något större andel av den sammanlagda avgifts bördan belasta avgifter från ärenden under handläggning än vad nu är fallet. Även *handelskammaren i Göteborg* uttalar sig för en höjning utöver den av patentverket föreslagna och anför till stöd härför, att patentverket belastas med en mängd ansökningar, som avse uppfinningar av ringa värde och som ofta icke kan leda till patent. Avgiften skulle även efter en höjning till 150 kronor knappast utgöra något hinder för dylika onödiga ansökningar. Om avgiften däremot sattes till 200 eller 250 kronor, kunde kanske en viss minskning av de onödiga ärendena åstadkommas och därmed en besparing av personal och arbete vinnas. Härigenom skulle också de föreslagna höjningarna av årsavgifterna kunna minskas, vilket i och för sig vore önskvärt. *Handelskammaren i Gävle* anlägger en motsatt synpunkt och framhåller, att risk föreligger att en ny kraftig stegring av ansökningsavgiften kan komma att menligt påverka intresset för att söka patent. Av vikt är givetvis att en viss ekonomisk spärr finnes mot ett ohämmat patentsökande, men

en dylik restriktiv karaktär torde avgiften enligt kammarens uppfattning få även om höjningen begränsades till förslagsvis 25 kronor.

I anslutning härtill må framhållas, att *svenska uppfinnarkontoret* föreslagit, att vid en höjning av ansökningsavgiften från 100 till 150 kronor, vilken beräknas medföra en inkomstökning på 500 000 kronor, anslaget till kontorets understödjande verksamhet måtte höjas med 10 000 kronor för budgetåret 1958/59.

Statskontoret uttalar, att vid genomförande av en avgiftshöjning anledning saknas att undantaga utfärdningsavgiften. Ämbetsverket utgår därvid från att den pågående utredningen om patentverkets publiceringsverksamhet icke kommer att medföra minskade kostnader för denna verksamhet redan under budgetåret 1958/59. *Handelskammaren i Gävle* anlägger en liknande synpunkt och föreslår, att utfärdningsavgiften höjes till 150 kronor, vilket skulle täcka patentverkets självkostnad för publiceringen. Den föreslagna avgiftshöjningen synes kammaren berättigad även ur den synpunkten att den endast kommer att drabba de patentansökningar som beviljas.

Gentemot patentverkets förslag att höja återupplivningsavgiften anför *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation*, att många företagare som gjort en uppfinning väntar med att lämna in fullständiga ansökningshandlingar till dess tillfälle givits att i allmänna marknaden pröva huruvida uppfinningen är säljbar eller inte. För att bereda sig ett tillfälligt skydd kan då företagaren lämna in en s. k. provisorisk patentansökning utan avgift. Fullföljes ej den provisoriska ansökningen genom betalning inom en månad, avföres densamma, men företagaren har möjlighet att inom fyra månader återuppliva ansökningen genom erläggande av ansökningsavgift och återupplivningsavgift. Under denna tidsfrist har företagaren möjlighet att pröva uppfinningens värde. Eftersom den provisoriska ansökningen icke medför någon närmare granskning från patentverkets sida, medför den ej heller några kostnader för verket. Det synes därför organisationen omotiverat att höja den vanliga återupplivningsavgiften från 25 till 75 kronor, särskilt med hänsyn till att inkomstökningen skulle stanna vid ett relativt blygsamt belopp. Beträffande förslaget till höjning av avgiften vid förnyad återupplivning har organisationen ingen erinran att göra. *Svenska uppfinnarkontoret* ger uttryck för liknande synpunkter. Även *svenska patentombudsforeningen* ställer sig kritisk mot den föreslagna höjningen av den vanliga återupplivningsavgiften. Föreningen gör gällande, att något missbruk av möjligheten till återupplivning icke förekommer och bemställer, att avgiften inte höjes till mer än 50 kronor, vilket skulle innebära att den nuvarande relationen mellan avgiften för första återupplivning och förnyad återupplivning bibehålles.

Beträffande besvärsavgiften uttalar *handelskammaren för Örebro och Västmanlands län*, att principen om kostnadstäckning även synes böra innebära att såvitt möjligt varje delkostnad bör täckas av motsvarande avgift, och kammaren ifrågasätter om med denna utgångspunkt besvärsavgiften

bör sättas lika hög som ansökningsavgiften. Besvärsavdelningen torde huvudsakligen ha att pröva det redan föreliggande materialet. Arbetet härmed synes vara väsentligt mindre betungande än den primära granskningen. Avgiften för besvärsavdelningens prövning bör därför vara i motsvarande mån mindre. Enligt kammaren synes det också rimligt att, om besvärsavdelningen finner anledning ändra tidigare beslut, sökanden berättigas att helt eller delvis återfå avgiften. Kammaren biträder tillika de synpunkter, som anförts av byråchefen Khennet i hans reservation om rätt för tredje man, som påkallat besvärsavdelningens prövning, att återfå erlagd avgift, därest hans talan vinner bifall. Även *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* uttalar sin anslutning till byråchefen Khennets reservation.

Vad slutligen angår patentverkets förslag till höjning av årsavgifterna anmärker *handelskammaren i Göteborg* samt *Smålands och Blekinge handelskammare*, att en jämförelse med motsvarande avgifter i andra länder ger vid handen att de svenska årsavgifterna efter förslagets genomförande totalt skulle komma att ligga högre än i de flesta främmande länder. Den förstnämnda handelskammaren tillägger, att den föreslagna höjningen av årsavgifterna kan medföra att medellivslängden för patent kommer att nedgå, så att höjningen i praktiken ej kommer att få det ekonomiska resultat som åsyftats, och Smålands och Blekinge handelskammare påpekar, att en höjning av avgifterna säkerligen skulle avhålla många från att söka patent på uppfinningar, varigenom dessa kanske aldrig skulle komma till allmänhetens kännedom och utnyttjande. *Handelskammaren i Gävle* anlägger liknande synpunkter och framhåller särskilt, att den starka progressivitet, som redan präglar den bestående avgiftsskalan, skulle genom den föreslagna höjningen komma att ytterligare accentueras. Kammaren förordar, att den nu aktuella höjningen i högre utsträckning än enligt förslaget lägges på de tidigare årsavgifterna. Med tanke på att antalet kvarstående patent under de första åren är stort skulle samma inkomstökning kunna utvinnas med väsentligt mindre procentuella tillägg. Kammaren ifrågasätter även om icke en mindre avgift, förslagsvis 20 kronor, borde uttagas för de tre första, nu avgiftsfria åren. En förutsättning för att en avgift för de tre första åren skall kunna anses berättigad är dock enligt kammarens mening, att behandlingstiden vid patentansökan väsentligt förkortas. Även *handelskammaren för Örebro och Västmanlands län* anmärker på den utformning avgiftsskalan erhållit i patentverkets förslag. Sålunda framhåller kammaren, att i övervägande antalet fall torde ett patents faktiska värde numera minska relativt hastigt på grund av teknikens utveckling, nya uppfinningar m. m. Med hänsyn härtill kan det inte anses riktigt, att en uppfinning, som lämnat god avkastning under några korta år och som därefter förlorat sin aktualitet, skall gynnas genom årsavgifternas starkt progressiva skala och genom den möjlighet som föreligger för patenthavaren att upphöra med betalningen av årsavgifter, sedan patentet blivit värdelöst. Avgiftsskalan synes därför böra uppbyggas så, att för huvuddelen av beviljade patent kostnaden för patentverkets arbete är betalda, då uppfinningen faktiskt förlorat sitt

värde. Härav följer att en progressiv skala bör tillämpas endast under ett begränsat antal år av patenttiden och att avgifterna därefter bör vara fixa eller möjligen retarderande. En relativt obetydlig höjning under de första åren, som för den enskilde patenthavaren skulle betyda föga, kan enligt kammarens mening förväntas mer än uppväga de merinkomster som skulle uppkomma genom en höjning för de senare patentåren.

Sveriges industriförbund påpekar, att den av patentverket föreslagna höjningen av de olika årsavgifterna varierar högst avsevärt och utgör lägst 20 procent (sjunde patentåret) och högst 50 procent (fjärde och tionde patentåren). Förbundet konstaterar, att någon motivering för en så stark variation icke förebragts. Det synes förbundet enklare och även rättvisare, att den erforderliga inkomstökningen uttages genom att samtliga årsavgifter höjes med en och samma procentsats. Uttalanden i samma riktning göres av *Sveriges grossistförbund* och *svenska industriens patentingenjörers förening*.

Norrbottnens och Västerbottnens läns handelskammare ifrågasätter, huruvida man icke bör låta avgifterna för fjärde och femte patentåren vara oförändrade för att därigenom minska utgifterna under den första patenttiden.

Statens sakrevision har beträffande årsavgifterna framlagt olika avgiftsalternativ, baserade på olika antaganden om den för patentverket erforderliga inkomstökningen under budgetåret 1958/59. Därvid har sakrevisionen anknutit till det bestående systemet med kontinuerligt stigande avgifter för varje patentår från och med det fjärde. Vid avgiftsberäkningen har sakrevisionen emellertid utgått även från det fall att årsavgiften för fjärde patentåret slopas. Enligt vad sakrevisionen uttalar är det ur olika synpunkter önskvärt, att avgiften för nämnda år bortfaller.

Mot patentverkets förslag till *ö v e r g å n g s b e s t ä m m e l s e r* har erinran framställts endast av *svenska patentombudsföreningen*, som framhåller att bestämmelserna saknar bärande motivering och är i alltför hög grad godtyckliga. Enligt föreningen innebär varje form av övergångsperiod en favorisering av de patentinnehavare, för vilkas patent patentåret börjar under övergångsperioden, vilket måste synas övriga patentinnehavare orättvist. För att alla skall bli lika behandlade bör ett enda ikraftträdandedatum finnas. Föreningen hemställer därför, att i övergångsbestämmelserna intages föreskrift av innehåll att årsavgift för patentår, som börjar efter den 30 juni 1958, alltid skall erläggas enligt den nya lagen. Föreningen hemställer tillika, att avgiftshöjningarna tillkännagives i så god tid före ikraftträdandet, att ombud och klienter runt om i världen hinner i god tid underrättas. Enligt föreningens uppfattning bör ur denna synpunkt en tid av minst fyra månader förflyta mellan författningens kungörande och dess ikraftträdande.

Departementschefen

I fråga om finansieringen av kostnaderna för patentverkets verksamhet tillämpas den ordningen, att kostnaderna skall bestridas av den allmänhet som anlitar verket. De avgifter som erlägges i de olika av verket handlagda ärendena har därför avvägs så, att statsverkets inkomster av avgifterna skall i huvudsak motsvara dess utgifter för patentverket. Denna princip för bestämmande av avgifternas storlek har vid upprepade tillfällen fastslagits av statsmakterna, senast år 1951 och 1953 i samband med då genomförda höjningar av vissa hithörande avgifter (jfr prop. nr 71 till 1951 års riksdag s. 20 och första lagutskottets utlåtande nr 22 s. 13 samt prop. nr 42 till 1953 års riksdag s. 14 och första lagutskottets utlåtande nr 15 s. 6). Anledning saknas enligt min mening att nu upptaga principen till omprövning.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen täcker inkomsterna av avgifterna icke längre kostnaderna för patentverket. Redan under budgetåret 1956/57 har avgifterna visat sig otillräckliga, och med säkerhet kan förutses, att innevarande budgetår kommer att visa ett avsevärt underskott. Under budgetåret 1958/59 kan vid oförändrade avgifter beräknas uppkomma ännu sämre balans mellan inkomster och kostnader. Enligt patentverkets beräkningar kommer underskottet för sistnämnda budgetår att stiga till närmare 2 400 000 kronor. En fördelning av inkomster och utgifter på de tre huvudslag av ärenden, som patentverket handlägger, visar enligt samma beräkningar, att man beträffande aktiebolagsärendena, vari avgifterna höjts med verkan från och med den 1 juli 1957, kan räkna med ett visst överskott samt att ett mindre underskott uppkommer i fråga om varumärkesärendena. Vad angår patentärendena, vilka normalt svarar för cirka 3/4 av patentverkets inkomster och utgifter, pekar beräkningarna på ett underskott av mer än 2 400 000 kronor under budgetåret 1958/59. Patentverkets kalkyler har skett med utgångspunkt från att alla i verkets petitionskrivelse hösten 1957 framförda förslag om nya tjänster m. m. skall förverkligas. För att i fortsättningen balans skall kunna uppnås mellan inkomsterna och utgifterna har patentverket ansett ofrånkomligt att föreslå höjning av avgifterna i patentärendena från och med den 1 juli 1958. Enligt patentverkets mening bör man dock kunna nöja sig med höjningar, som kan beräknas medföra en årlig inkomstökning av omkring 2 000 000 kronor. Patentverket synes därvid ha utgått från att vissa besparingar skulle kunna göras, därest ett av statens organisationsnämnd framlagt förslag till omläggning av publiceringsförfarandet i patentärenden blir genomfört.

Vid övervägande av patentverkets förslag bör till en början beaktas, att de äskanden rörande patentverket, som i statsverkspropositionen förelagts innevarande års riksdag, icke upptar förslag om utökning av ämbetsverkets personalorganisation i den omfattning verket funnit påkallad samt att det i statsverkspropositionen upptagna anslaget för avlöningar med omkring 360 000 kronor understiger det belopp, varmed patentverket räknat. Med anledning av vad statens sakrevision m. fl. myndigheter under remissbe-

handlingen anfört torde å andra sidan vissa utgiftsposter böra uppräknas. Sålunda synes fastighetskostnaderna samt kapitalkostnaderna för verkets utrustning icke ha beaktats i tillräcklig grad. Även kostnaderna för brevporto synes ha upptagits för lågt. Vad åter angår inkomsterna har patentverkets redovisning i stort sett icke föranlett några erinringar av remissinstanserna, och verkets beräkning i detta avseende bör kunna läggas till grund för bedömningen av den erforderliga inkomstökningens storlek. Dock synes i enlighet med vad statens sakrevision anfört inkomsterna av patentavgifterna böra uppräknas med cirka 200 000 kronor.

Om patentverkets kalkyler för budgetåret 1958/59 korrigeras med hänsyn till vad nu anförts, kan man för verksamheten i dess helhet räkna med ett underskott, som understiger det av patentverket antagna men som likväld uppgår till mer än 2 000 000 kronor. Vid bedömning av patentverkets förslag till avgiftshöjning är vidare att beakta, att frågan om omläggning av verkets publiceringsverksamhet ännu icke är avgjord och att man kan utgå från att någon omläggning icke kommer att ske under budgetåret 1958/59. Eventuella besparingar i detta avseende bör därför icke nu få påverka beräkningarna.

Erfarenheten visar, att det vid en realistisk bedömning av den avgiftshöjning, som erfordras för att några år framåt säkerställa den avsedda kostnadstäckningen, är ofrånkomligt att avväga de nya avgifterna med en viss säkerhetsmarginal. Med hänsyn härtill anser jag, att avgiftshöjningarna bör så bestämmas, att de kan beräknas medföra en årlig inkomstökning av omkring 3 000 000 kronor, vilket innebär en ökning med omkring 50 procent. En sådan höjning skulle under budgetåret 1958/59 ge full kostnadstäckning och dessutom någon marginal för fortsatt utgiftsökning.

I likhet med patentverket anser jag, att endast avgifterna i patentärenden nu bör ändras.

Vid bedömning av frågan om hur höjningen bör fördelas på de olika slagen av patentavgifter är att beakta, att den grundsatsen hittills gällt, att patentårsavgifterna skall täcka större delen av kostnaderna för patentverkets granskningsarbete. Patentverkets förslag bygger på denna princip och i remissvaren har någon egentlig anmärkning ej riktats häremot. Det kan emellertid, såsom statens sakrevision i sitt yttrande anfört, vara motiverat att låta en något större andel av det sammanlagda avgiftsbeloppet falla på ansökningsavgiften än vad nu är fallet. Jag anser det därför lämpligt, att denna avgift höjes utöver vad patentverket föreslagit eller från 100 till 200 kronor.

I fråga om årsavgifterna förordar jag att den avgiftsfrihet, som för närvarande gäller beträffande de tre första patentåren, utsträcker till det fjärde patentåret. Enligt vad patentverket upplyst har den genomsnittliga behandlingstiden för beviljade patent stigit till omkring fyra år. Avgiften för det fjärde patentåret får sålunda oftast erläggas för eu tid, då patentet ännu ej beviljats och fullt patentskydd därför ej inträtt. Vidare torde avgiftsskalan böra uppbyggas så, att årsavgiften för femte patentåret utgår med 100

kronor, för ett vart av följande patentår t. o. m. fjortonde året med ett för varje år med 50 kronor förhöjt belopp samt för ett vart av femtonde t. o. m. sjuttonde patentåret med ett för varje år med 100 kronor förhöjt belopp. Summan av årsavgifterna skulle sålunda bli 5 500 kronor.

Mot patentverkets förslag i vad det avser övriga avgifter har jag ingen erinran att framställa.

Den inkomstökning, som skulle vinnas genom de nu förordade höjningarna, kan uppskattas till i runt tal 3 000 000 kronor.

Förhöjningen av avgifterna bör träda i kraft den 1 juli 1958. Mot de av patentverket föreslagna övergångsbestämmelserna har jag intet att erinra.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats härvid fogade förslag till *lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslaget av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i 87 § regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Ulla Larsson

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen
den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent

Härigenom förordnas, att 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 angående patent¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av *ett*hundra kronor.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av *två*hundra kronor.

5 §.

Finner patentmyndigheten — — — — — förefintlig brist.

Underlåter sökanden att inom föreskriven tid yttra sig i ärendet, skall patentmyndigheten avföra ansökningen; ägande sökanden dock att återuppliva densamma genom att inom fyra månader från utgången av förenämnda tid till patentmyndigheten inkomma med yttrande och en avgift (återupplivningsavgift) av *tjugufem* kronor eller, där ansökningen tidigare återupplivats, *sjuttiofem* kronor.

Underlåter sökanden att inom föreskriven tid yttra sig i ärendet, skall patentmyndigheten avföra ansökningen; ägande sökanden dock att återuppliva densamma genom att inom fyra månader från utgången av förenämnda tid till patentmyndigheten inkomma med yttrande och en avgift (återupplivningsavgift) av *sjuttiofem* kronor eller, där ansökningen tidigare återupplivats, *ett*hundra*femtio* kronor.

Inkommer sökanden — — — — — ansökningen förfallen.

8 §.

Över beslut av patentmyndigheten å anmälningsavdelning, varigenom patentansökning förklarats förfallen eller avslagits, äge sökanden att vid ta-

Över beslut av patentmyndigheten å anmälningsavdelning, varigenom patentansökning förklarats förfallen eller avslagits, äge sökanden att vid

¹ Senaste lydelse, se beträffande 4 § 3 mom. och 11 § SFS 1953:103, beträffande 5 § SFS 1951:181 samt beträffande 8 § SFS 1944:357.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

lans förlust inom två månader från beslutets dag anföra besvär hos patentmyndighetens besvärsavdelning. Vid besvären foga sökanden en avgift (besvärsavgift) av *sjuttiofem* kronor, vid äventyr, om avgiften icke erlagts före nämnda tids utgång, att besvären icke upptagas till prövning.

Har patentansökning — — — — — av ansökningen.

Patentmyndighetens besvärsavdelning — — — — — meddelar Konungen.

Över besvärsavdelningens — — — — — beslutets dag.

Vad i — — — — — till Konungen.

Beslut, varom — — — — — gjort invändning.

11 §.

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggspatent, till patentmyndigheten för varje patentår från och med det *fjärde* erläggas en årsavgift, utgörande för det *fjärde* året *femtio* kronor, för det femte året *sjuttiofem* kronor, för det sjätte året *etthundra* kronor, för det sjunde året *etthundratjugufem* kronor, för det åttonde året *etthundrafemtio* kronor, för det nionde året *etthundrasjuttiofem* kronor, för det tionde året *tvåhundra* kronor, för det elffte året *tvåhundrafemtio* kronor, för det tolfte året *trehundra* kronor, för det trettonde året *trehundrafemtio* kronor, för det fjortonde året *fyrhundra* kronor, för det femtonde året *fyrhundrafemtio* kronor, för det sextonde året *femhundra* kronor och för det sjuttonde året *femhundrafemtio* kronor.

Avgiften, som — — — — — näst därefter.

Innehaves patent — — — — — ej föras.

Årsavgift må — — — — — tre månader.

Fullgöres ej — — — — — patentet förfallet.

Patenthavare vare — — — — — beskrivningens offentliggörande.

talans förlust inom två månader från beslutets dag anföra besvär hos patentmyndighetens besvärsavdelning. Vid besvären foga sökanden en avgift (besvärsavgift) av *etthundrafemtio* kronor, vid äventyr, om avgiften icke erlagts före nämnda tids utgång, att besvären icke upptagas till prövning.

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggspatent, till patentmyndigheten för varje patentår från och med det *femte* erläggas en årsavgift, utgörande för det femte året *etthundra* kronor, för det sjätte året *etthundrafemtio* kronor, för det sjunde året *tvåhundra* kronor, för det åttonde året *tvåhundrafemtio* kronor, för det nionde året *trehundra* kronor, för det tionde året *trehundrafemtio* kronor, för det elffte året *fyrhundra* kronor, för det tolfte året *fyrhundrafemtio* kronor, för det trettonde året *femhundra* kronor, för det fjortonde året *femhundrafemtio* kronor, för det femtonde året *sexhundrafemtio* kronor, för det sextonde året *sjuhundrafemtio* kronor och för det sjuttonde året *åttahundrafemtio* kronor.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1958. Lagen skall ej äga tillämpning å avgift, som med laga verkan kunnat erläggas efter ikraftträdandet men inbetalats dessförinnan. Nya lagen skall dock städse gälla med avseende å årsavgift för patentår, som börjar efter den 31 augusti 1958.

Därest med tillämpning av vad i 11 § tredje eller fjärde stycket stadgas rörande anstånd med betalning avgift, som eljest skolat erläggas före lagens ikraftträdande, inbetalas där- efter, skall beträffande avgiften äldre lag gälla.

Utdrag av protokollet hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 3 april 1958.

N ä r v a r a n d e:

**justitieråden WALIN,
ROMANUS,
HAGBERGH,
regeringsrådet KLACKENBERG.**

Enligt lagrådet den 2 april 1958 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 21 mars 1958, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av revisionssekreteraren Lars Simonsson.

Lagrådet yttrade:

I 11 § fjärde stycket patentförordningen stadgas, att årsavgift må, förhöjd med en femtedel, erläggas inom en respittid av tre månader och, förhöjd med ytterligare en femtedel dock minst 25 kronor, under en andra respittid av tre månader. Med det nu föreslagna avgiftssystemet har minimibeloppet, 25 kronor, blivit utan praktisk betydelse. Lagrådet hemställer därför, att det får utgå.

Med hänsyn till att årsavgiften för det fjärde patentåret föreslås skola bortfalla bör vidare i övergångsbestämmelserna intagas jämväl föreskrift att, om årsavgift för fjärde patentåret erlagts före lagens ikraftträdande, ehuru patentåret börjar först därefter, patenthavaren äger att på ansökan återbetomma avgiften (jfr SFS 1951: 181).

Ur protokollet:

Clas Amilon

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 april 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, lagrådets den 3 april 1958 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 2 april 1958 remitterade förslaget till *lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 5, 8 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.*

Efter redogörelse för lagrådets utlåtande hemställer föredraganden, att lagförslaget, sedan detta ändrats i enlighet med vad lagrådet förordat, måtte jämlikt 87 § regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Olle Hellberg